

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg er fuldstændig enig i, at det er meget vigtigt, at valgbehandlingen forløber tilfredsstillende og at tjetjenernes mening afspejles af den regering, som bliver resultatet af valget den 29. august. Jeg synes også, det er vigtigt, at Europarådet og OSCE får observatører derned, og at der bliver lavet en aftale med Rusland om, at observatører kommer ind i tide, så valgbehandlingen og behandlingen i medierne bliver accepteret som fair og fri – ikke bare den sidste dag, men også i tiden op til valget.

Kl. 12.05

Vi kan ikke gøre andet end at lægge pres på Rusland og forklare Rusland, at hvis man vil ind i dialog og fornuftigt samarbejde med EU-landene, er det altså vigtigt, at man respekterer menneskerettighederne og respekterer, at valgbehandlinger skal være fair, fri og åbne og medierne åbne for alle, altså at der er mediefrihed. Det er et krav, vi stiller, og det er et krav, vi skal stille i forbindelse med valgbehandlingen, for ellers kan vi ikke acceptere den som fair og fri og heller ikke acceptere resultatet.

Margrete Auken (SF):

Det er jeg sådan set enig i, men det gjorde man vel også sidste gang, og det gav de jo bare blanke fanden i.

Det er jo sådan, at i modsætning til Belarus og andre lande, som på et eller andet tidspunkt kan blive nødt til at reagere, fordi de er så små, er Rusland ret ligeglad med, hvad der bliver sagt.

Jeg kan ikke huske, om det var sådan ved det sidste valg, at man formelt havde inviteret Europarådet med. Men jeg kan i hvert fald huske de advarsler, der lød i Europarådet mod at deltage som observatør, alene fordi det var for farligt, og fordi man ikke ville være i stand til at gøre andet end at afvise, at det ikke skulle være fri og fair, med den begrundelse, at alle tilstedeværende russere havde stemmeret.

Kan man gøre andet end at sige: Vi håber meget, I vil være artige denne gang? Har man nogen som helst chance for noget andet? Og hvad vil man gøre for at sætte en dagsorden, der bliver tydeligere, end den har været før, fordi der findes en alvorlig trussel i vort umiddelbare naboskab? Selv hvis vi skal se bort fra det, der handler om menneskelig anstændighed, og alle ser på vores egen sikkerhed, er det utrolig farligt, hvad der sker i området.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg kan kun endnu en gang erklære mig enig med spørgeren.

Det, vi kan gøre, er at lægge et politisk pres. Vi kan jo ikke sætte en hær ind til at bevogte valgstederne og holde øje med medierne, det er vi enige om. Det, vi kan levere, er det politiske pres, og det er forhåbentlig også taget tilstrækkelig tydeligt op på topmødet, som jeg altså ikke har et referat fra.

Det er vel også vigtigt, at tjetjenerne selv gør alt, hvad de kan for at undgå at give anledning til, at det ikke bliver en åben valghandling. Hvis de f.eks. foretager flere terrorhandlinger, vil det jo give Rusland anledning til at gribe ind og f.eks. begrænse forsamlingsfriheden og dermed vanskeliggøre valgbehandlingen.

Det er ikke rigtigt, som Glücksmann har skrevet, at vild terror er forhindret. Vild terror er ikke forhindret, der foregår terror i Tjetjenien, der foregår terror i Rusland, og i Moskva har jo ikke alene teatret, men også metroen været ramt. Jeg har bemærket Maskhadovs afstandtagen fra mordet på Kadyrov og tragedien på stadion, men det er jo vigtigt, at Maskhadov kan vise, at han rent faktisk kan få tjetjenerne til at lade være med at lade valgbehandlingen eksplodere. Den eksploderer jo, hvis der kommer terror, og det er begge sider, der skal sørge for at holde ro over feltet, så der kan ske en fair og fri valghandling.

Formanden:

Fru Margrete Auken for et sidste spørgsmål.

Margrete Auken (SF):

Jeg synes, det lyder, som om vi har alle de gode viljer og også har et eller andet ønske om, at der skal være sket en omvendelse i Rusland, så de vil gøre alt, hvad de overhovedet kan for at få det her til at komme til at fungere ordentligt. Men det kunne jo være godt, hvis man f.eks. sagde fra EU's side, at nu skal en sammenhængende ruslandspolitik ikke bare dreje sig om WTO og Kyoto, for det kan godt være, at man også kan gøre noget ved at tilbyde en investeringsstrategi og tilbyde at indgå en eller anden handel.

Vi har et andet hængeparti, som hedder hele Østersøområdet og sejladsen i Østersøen, men jeg fik virkelig lyst til at tage fat på Tjetjenien, da jeg læste naboskabsstrategien med kravene til Belarus om, at nu skulle der altså være orden i tingene. Jeg har endnu ikke hørt udenrigsmini-